

BUNUL ECONOM

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci.

ORGANUL

„Reuniunii economice în Orăștie“
Apare în fiecare Sâmbătă

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Gătră cetitori.

Cu ziua de 1 Iulie v. deschidem nou abonament la „Bunul Econom“.

Rugăm pe onorații noștri abonați cari au plătit foaia numai pe întâia jumătate a anului, să binevoiască a-și renouă abonamentul, ear' restanțierii a-și plăti restanța.

Pentru ca să poată fi abonat și de economii cei mai săraci, dar' știutori de carte, „Bunul Econom“ se dă

pe un an întreg cu 4 cor. (2 fl.)
pe o jum. an cu . 2 cor. (1 fl.)

Drept aceea rugăm acum pe abonații noștri, să aibă bunătațe a stăruii în cercurile cărturarilor cunoscuți, să aboneze mai mulți „Bunul Econom“.

Cărturarilor rionici cari ar dori să aboneze de nou, le dăm foaia și pe așteptare până de pildă după secere ori mai în toamnă, când ajung la parale.

Editura foii

„BUNUL ECONOM“

Insoțirile de înmormântare.

(Incheiere)

Ori-ce faptă bună crește și mai mult în valoarea ei, dacă afară de binele direct purcezător din ea, putem lega de dinsa isvorirea unui nou bine, mai apropiat ori mai depărtat.

De „Insoțirile de înmormântare“ noi Românii de aici, popor cu atâtea lipsuri, putem lega isvorul cel puțin a unui al doilea lucru bun.

Eată ce am făcut noi în Orăștie: Am băgat în statutele noastre un adaus de paragraf, care în statutele Reuniunii după care ne orientasem și noi (cea dela Deva), nu era, și anume la paragraful 7, care prescrie că îndată ce un membru moare, cassarul are să plătească cei 50 fl., ori mai mult dacă i-se cade. Aci noi am adaus că da, i-se plătește, dar' oprindu-se dela fiecare mort 5 fl. din cât ar avea să capete, în scopul formării unui „fond de rezervă“ special prescriș în alt paragraf mai târziu, ear'

în §-ul 10 am prescriș, că comitetul poate folosi acel fond după cea mai bună a sa pricepere și spre alte scopuri de binefacere, cari ar mări interesul față cu Reuniunea. Și ne-am înțeles între noi că acel „alte scopuri“ pot fi: înfrumșetarea progadii (curții) bisericeii, ori a bisericeii însași, procurare de cărți la școlari săraci, de hăinițe acelu-rași, etc.

Noi aci în Orăștie, mulțumită lui D-zeu și conducătorilor harnici de până acum a bisericeii și școalei, nu prea avem lipsă de fonduri noue la școală, căci pe lângă mica contribuire a poporului, a îngrijit de aceasta vrednicul institut „Ardeleana“ și universitatea săsască, și numai de aceea nu am spus anumit în §-ul 10, că cei 5 fl. reținuți din partea fiecărui mort, vor forma un fond școlar.

Pe aiurea însă, prin satele noastre pe unde s'ar înființa noue însoțiri de acest fel, (și aflăm cu bucurie că în multe locuri voiesc să mai înființeze acum), acolo dăm sfatul, ca la statorirea Statutelor, oamenii să se uite bine în jurul lor, că de ce le e mări neapărată lipsă, și pentru acel scop să scrie apriat în Statute, că e a se folosi fondul format din aceste rețineri (și din pedepse și donațiuni eventuale).

De pildă mare e lipsa prin comunele noastre de un fond pentru ajutorarea copiilor săraci cu cărți și unelte de școală, ba și cu haine ca să vie iarna, când din pricina frigului și a lipsei de haine merg la școală, mare e necazul cuincuenalelor învățătorești, a salariului învățătoreșc, și altele: zică-se deci în acest paragraf în loc de „spre ori-ce alte scopuri“, apriat:

„Pentru formarea unui fond, din care dela un timp fixat de comitet, și după capitalisare de 20—25%, din restul venitului să se cumpere cărți la coptii de școală săraci“;

sau: „pentru întregirea (pe cât se ajunge) a cuincuenalului învățătoreșc

(pentru a nu mai umbla cu repartiție pe popor, ori nu cu așa mare);

sau: pentru înfrumșetarea bisericeii, și școalei,

ear' unde n'ar fi de lipsă de asta, că dărnicia poporului face cât e de lipsă, acolo așa: pentru coperirea unei părți de plată a învățătorului ori a preotului, (ca cu atât să fie repartiția mai mică și deci spre ușurarea poporului), sau însfirșit pentru ce se simte a fi mai arzător de lipsă în loc și ce ar fi mai pe plac oamenilor, ca și prin asta să aibă atragere pentru însoțire.

La început acest fond e mic (la noi în Orăștie e de vre-o 120 fl. în 2—3 ani), dar' mâne poimâne el poate fi mare și de multă ușurare a unei ori altei sarcini ce altfel ar tot apăsa pe umerii poporului, și vor binecuvânta nepoții pe părinții ori bunii ce le-au făcut ușurarea!

Și așa de o faptă bună, Insoțirea, care ea în sine e o faptă bună, în acest chip încopciem pe a doua.

*

Am povestit aci din viața Reuniunii noastre de înmormântare dela Orăștie, ce am crezut mai de lipsă, pentru cei-ce ar dori a se apuca și ei de un lucru de acest fel. Atêrnă acum dela istețimea întreprinzătorilor, să facă ici-colea lucrul și mai desevêșit, și mai bun ca noi.

Cei-ce într'o singură comună n'ar afla 300 de membri, cerce să atragă pe a doua, o comună apropiată, și facă în tovarășie cu aceea. Dar' cu mai puțin de 300 de membri să nu lucreze, că pot ajunge cu timpul în strîmtorări de bani.

Cei căror le pare prea mult a cere 30 cr. de cazul de moarte, pună numai pe jumătate, deci 15 cr. și dee în loc de 50 fl. numai 25, și vor eși la cale. Taxa de înscriere însă nu e bine a o lăsa sub 1 fl. căci sunt cheltueli de întemeere (procurarea de cărți pentru socoate și de cărticele de membri și alte hârtii), cari altfel nu ies bine.

Și încă ceva: Greutăți în jurul înființării se vor întimpina peste tot locul. Am întimpinat și noi aici, când ne ardea mai rău pe degete, dar' am cercat să aflăm cale ca să trecem peste ele ori pe sub ele, numai să le trecem cu bine, și am aflat și le-am trecut, și azi suntem mulțumiți cu toții. Greutățile dar' se nu îndoie inimile bune, ci ele cu cuvânt frumos și cu duhul păcii și a stringerii laolaltă, să dea bărbătește înainte!

IOAN MOȚA

Cum putem propăși.

Marele secret al bunei propășiri este: a lucra cu hărnicie. Trândăvia nu produce de cât haimanale și sărăcie. *Sudoarea feții este singurul material din care putem face aur.* Cine nu vrea să asude, nici nu va avea nimic. În ziua de azi fiecare trebuie să-și zidească singur casa fericirii sale. Dela măneci sumecate de cămașe, ajungem la postav fin, și cui nu-i e rușine să poarte șorțul, în curând va putea umbla fără el. »Sîrguința este mama fericirii«, așa spune bunul Richard; însă eu zic că: »trândăvia este căpătâiul dracului«.

Crede-ți-mă, înainte mergem numai pas cu pas; nu nădărduiți să vă îmbogățiți dintr'o săritură. Ori-cât de doritor ai fi de câștig bogat, grămada de aur pentru aceasta tot nu devine mai mare. Incet și sigur este mai bine de cât iute și șovăitor. Câștigul zilnic la un lucru stăruitor îmbogățește pe om mai mult de cât o speculă norocoasă. Peștii mici sunt dulci. Un lucru mic mai mult, e totuși ceva mai mult, precum zicea porcul pe când căuta să prindă o muscu-

FOIȚĂ

Un inventator.

De cum dădea drumul băeților dela școală, învățătorul Dragoș se punea ear' la munca lui misterioasă, și cioplea, cioplea... din când în când mai scotea câte-o sfoară, măsura bucățile de lemne, și apoi ear' se punea și cioplea, cioplea...

În școală dascălul nostru era întotdeauna ca și dus pe altă lume. Punea pe câte un băiat să cetească, ear' dînsul, cu bărbia răzimată pe cot, cu ochii perduți, zimbea numai din când în când, cu gândul cine știe unde, și deodată, într'un târziu tresărea ca dintr'un somn:

— Ai? Ce zici?... Bine, bine, destul... Puteți pleca acu...

Nouă, băieților, ne venia tare bine la socolă așa școală. Dar' oamenii din Poiana începuseră să aducă vorba tot mai des despre dascăl dând din cap.

Se lățise deja vestea și știau cu toții

liță. Pe fiecare zi un fir, face într'un an o tunie. O peatră pusă peste alta face o casă. Mai nainte de a merge trebuie să ne tîrim, și să alergăm pe jos înainte de a umbla cu căruța. Cu cât alergi mai mult ca să te îmbogățești, cu atât mai greu ajungi la aceasta. Graba se împedecă de propriile sale picioare. Cei-ce se urcă iute, cad repede la pământ.

Să începi o afacere fără capital, nu e bine. A tîrgui cu buzunarele goale, e greu. Trebuie să ai cuiabar, căci găinile depun ouele lor acolo, unde mai sunt altele. În adevăr trebuie să coci cu câtă făină ai; dar' dacă s'a golit sacul, faci bine să nu te recomanzi ca brutar. A lucra cărămidă fără paie, este ușor în asemănare cu a câștiga bani, când n'ai bani spre a începe. Stai mai mult calfă, prietene, până-ce ți-ai economisit câteva parale. Sboară după-ce ți-a crescut penele; dar' dacă o încerci mai de timpuriu, vei sămăna puiului de corb, care-și frânse gâtul, fiindcă voia să sboare mai nainte de a-i crește penele. Un fir ar voi de sigur să fie o balenă, dar' e mai bine a fi pește mic câtă vreme ai puțină apă; când tazu' tîu a devenit mare, atunci umflă-te cât voești. A face negoț fără parale, însemnează a clădi case fără petri, a aprinde foc fără surcele, a arde luminări fără fitil; atunci te refugiezi la cutare și cutare șiretlic până-ce te duci de mal. Nu părăsi o afacere mică până-ce nu te-ai asigurat că cu una mare câștigi mai mult. Și fărîmiturile sunt pâne. O gloabă rea e mai bună de cât un grajd gol. O jumătate pâne e mai bună de cât nimic. Puține mobile sunt mai bune de cât o casă goală. Cine mai posedă în vremile aceste rele o peatră pe care poate șede și să-și mănânce bucățica sa de pâne, face bine să nu alerge după alta. Dela rău la rău nu e un pas însemnat de propășire. O coaje de pâne e rea, dar' când nu-i de loc e și mai rea. Nu trece din ploaie sub jghiab. Să știi că mulți oameni au câștigat

ce avea de gând învățătorul. Ci-că să facă o căruță, care să se învirtească așa, ea de ea, fără cal, fără nimic; îi dă drumul la un șurub, și merge.

Învățătorul Dragoș nu era vorbăreț de felul lui. Dar' într'una din zile, tocmai intraserăm în vacanța Paștelor, se întâmplă lucru ne mai pomenit, că dascălul se arătase în cărciumă. Poruncise »o jumătate« și se așezase într'un colț, zimbînd singur. Unul din oameni, mai îndrășneț, se apropiase de el

— Ei, ai isprăvit cu cioplitu, dascăle? Și că ce-o să mai iasă din spițele și sfirile alea?

— Ehe, bădiță, răspuse Dragoș; de Paști am să mă duc la oraș în căruță fără cai...

— Ai făcut vre-o velotipeadă d'ăia?

— Aș! ce stai de vorbești d-tal! Căruța mea se mișcă singură. Te pui în ea, îi dai drumul, și merge, merge cât poțtești...

Și satisfăcut, radios, Dragoș dete pe gât ultimul păhar de vin. Apoi adause cu vecinicul lui zimbet:

Să veniți să vedeți; să vină tot satul.

*

foarte mult în prăvălii mici. O prăvălioară mică cu câștig e miu bună de cât o prăvălie mare cu pagubă; un foc mic la care te încălzești e mai bun de cât un toc mare la care te pârlești. Și într'un jghiab mic poți obține apă multă, numai dacă găleata stă tot-deauna acolo ca să strîngă. Poți prinde iepuri mari în păduri mici. O oaie se poate îngrășa într'o livadă mică, și poate muri de foame într'un pustiu mare. Cel-ce întreprinde multe, va progresa în puține. Două prăvălii sunt ca două scaune, cazî între ele. Un sac poate crepa dacă-l prea umplem, și ne putem ruina dacă suntem prea avizi.

Mulți pești mari sunt într'un rîu mare, Dar' și a te îneca în el e pericol mare.

Fă cât se poate de puține schimbări; pomii cari se transumă mereu, produc puține fructe. Dacă într'un loc întimpinăm greutate, le vei avea și în altă parte; dacă părăsești șesul, vei găsi că la munte e rece. Unde poate trăi o vacă fără a fi mulșă? Unde găsești loc fără petri și carne fără oașe?

Pretutindenii pe pământ trebuie să-și agonisești pânea cu sudoarea feții tale. Cine vrea să scape de muncă și osteneală trebuie să aibă aripi de vultur. Schimbarea nu e totdeauna îndreptare, după-cum zisese porumbița când scăpă din lanț și intră în cleiu. Câte odată e bine să faci o schimbare, dar' atunci trebuie să miști din rășputeri brațul, căci o găină care șede nu prinde grăunțe; dar' nu alerga vecinic încoace și încolo, căci peatra care se rostogolește nu prinde mușchiu. Cine stăruie, învinge. Cine poate aștepta îndelungat va câștiga. Mai întâiu una și apoi alta, și apoi earăși altceva și din toate ese nimic; dar' cine șade pe o cărare, ajunge cu timpul la scop. Într'un loc se desvoaltă sămînța, într'un cuib își clocește pasărea ouele sale, într'un cuptor se coace pânea, într'un rîu trăsesc peștii.

Nu fii prea nobil pentru meșteșugul

Era una din acele zile călduroase, cum sunt câte-odată la munte. Prin aerul limpede și uscat, razele soarelui te frigeau, dacă stăteai mai multă vreme la un loc. Și șoseaua netedă și petroasă care ducea dela Poiana la vale spre oraș, era încinsă de ne ardea tălpile picioarelor desculțe.

Încă de dimineață, câțiva curioși se adunaseră la casa învățătorului să-l vadă pornind. Alții, mai ales noi băieții, neastemperați și gălăgioși, o luaserăm înainte pe șosea departe, să-l vedem venind.

Într'un târziu, era aproape de amezai, inventatorul se arătă în sfîrșit, ieșind dintr'o șură. Era alb ca varul, spuneau oamenii pe urmă, și zimbetu-i ciudat se imprimase par'că pe fața-i slabă, împresurată de fire moi și rare de barbă gălbuie; ochii mari și negri îi străluceau ca la un om cuprins de friguri, și privirea-i fixă se perdeea departe, fără a se opri la nimic din câte îl înconjurau.

Trăgea după dînsul un fel de căruță stranie. Roate, mai mari și mai mici, bețe, mai groase și mai subțiri, drepte, strimbe, în formă de cirje, compuneau mașinăria căruței.

tău. Cine-și strîmbă nasul de munca sa, se ceartă cu hrana sa. Un ferar care se teme de schinte, e de compătimit; neplăceri întimpini la ori-ce meșteșug, nu numai al coșarului. Dacă marinarii n'ar mai voi să meargă pe mare fiindcă se pot uda; dacă brutarii ar voi să nu mai coacă pâine, fiindcă trebuie să sufere de căldură; dacă plugarii n'ar voi să mai are din cauza frigului, și croitorii să nu mai facă haine, fiindcă s'ar putea înțepa la degete, în ce stare am ajunge atunci? *Prostie, nobile domnișor: nimeni să nu se rușineze de un meșteșug cinstit! Nu te teme că-ți murdărești degetele, că este destul să-pui în lume. Ori-ce meșteșug e bun, numai să-l cultivi bine.* Un cap deștept face bani din murdărie. Chiar cu chibritele poți câștiga mult numai să vinzi multe.

Nu poți avea miere dacă te temi de albine; nici grâu nu poți sămăna, dacă nu vrei să-ți murdărești cismele. Oamenii lezeși mai bine s'ar duce în țara lui cască-gură, unde-și pot câștiga hrana în ghete de lac și mănuși-glacé. Numai când se vor putea topi drugii de fer la vântul cald, când se vor putea ara câmpiile cu scobitoare de dinți și când corăbiile se vor putea mîna cu evantaiul, când ogoarele se vor putea îngrășa cu apă de colonia, și se vor face gozonaci cu stafide în oale de flori, atunci vor avea lezeșii vremuri bune; dar' mai nainte de a sosi împărăția de o mie de ani, vom avea să îndurăm multe, și vom face mai bine să ne purtăm sarcinile noastre de cât să alergăm în ruptul capului acolo, unde ne va merge cu mult mai rău.

Albina.

AGRICULTURA

Cum să arăm? mai adânc ori mai ușor? de ce bine e un fel, de ce altul?

Suntem la capătul secerișului și mulți economi ară deja de ogor, alții

Toată era de lemn. De-asupra, câteva scânduri formau un fel de scaun, în care inventatorul nostru se instală.

Oamenii se deteră la o parte și o, minune! abia Dragoș învîrti un șurub dela o parte, căruța se puse în mișcare...

Intâi cam încet și nesigur, Dragoș căuta a regula mișcările cu un fel de cărmă pe care o ținea în mîna stîngă, pe când cu dreapta răsucea când într-o parte când într-alta la șurubul de lemn.

Și, de-odată roatele începură să se învîrtească, mai tare și tot mai tare...

Acum căruța alerga de-însfîrșiau spițele roatelor.

Oamenii își făceau cruce și-și scuipau în sin.

— Ptiu! ăsta e cu dracu, omule!

Dragoș însă se ducea, sbura... Cu capul ridicat, mândru, cu fața-i devenită de-odată serioasă și impunătoare, cu pletele lungi filfăind de sub pălăria cu borduri largi, el avea acum un aer triumfător, și cu toate acestea atât de ciudat, încât își da fiori.

De-odată unul din oameni strigă:

să pregătesc a ieși la ogorit. De aceea credem de folos se zicem câteva cuvinte asupra aratului. Multora le vor fi cunoscute cele-ce vom spune, dar' tot multora nu, căci pe multe locuri se fac de plugarii nostri mari greșeli la arat. Vom stărui azi îndeosebi asupra arăturilor *mai adânci*.

Prin arături *adânci*, s'ar putea dobândi negreșit roade mult mai îmbelșugate. Lucrul e ușor de priceput, pentru-că cu chipul acesta pămîntul, așa numit „mort“, adevă din afunzime, scos la suprafață, se îmbunătățește și el prin lucrarea aerului, căldurei, gerului, și umezelei; ear' pămîntul cel bun de asupra, ajungînd la afunzime, unde răsbat cele mai multe rădăcini ale plantelor, le hrănește pe acestea cu îmbelșugare. Și mai cu samă plantele cu rădăcini lungi și puternice se pot întinde și rămuri după plac, aflînd nutremînt din greu în sinul mai adânc al pămîntului. Altă urmare bună a aratului adânc este, că apa se trage cu înlesnire la afunzime, și plantele nu sufer de prea multă umezeală în timpuri ploioase, și nici chiar seceta îndelungată nu le poate face prea mult rău.

Aratul la adâncime se face cu mare folos în ajunul iernii, asemenea și la toate locurile, cari până la o afunzime însemnată au un pămînt humos, gras, dar' n'au fost cultivate îndeajuns.

Pentru *ogor*, pentru plantele de săpat, s. p., cucuruzul, napii, ș. a. *să ară mai afund*, ca pentru spicoase.

— Ia te uită, mașina dracului, acu scoate și fum!

În adevăr, prin frecarea extraordinară a lemnelor mașinării, ele se încinseseră și începeau să ardă...

În acel moment, Dragoș dispără cu căruța după o cotitură.

Cățiva copii îl mai zăriră...

*

Atunci se întîmplă o dramă dureroasă pe care nici-odată nu voiu uita-o.

Mirosindu-i a ars, inventatorul strînse șurubul mașinei și se opri.

Dar' era prea tîrziu.

Căruța pîrîia acum din toate părțile; mici schinte și rotogoale de fum eșiau de pe la spițe și de-odată toată mașina isbucni în flăcări.

Copiii și oamenii cari se apropiară, vîzură atunci pe Dragoș împetrit înaintea operii sale care se consuma încet, spița după spița, roată după roată...

Ochii par'că i-se măriseră, oribil de înholbați, și fața-i era acum atât de albă, încât părea un mort în picioare.

Dacă însă păturile mai din jos ale pămîntului sunt compuse din pămînt cleios sau din petriș, aratul afund *dintr'o dată* ar fi stricăcios, pentru-că prin scoaterea acestora la suprafață, pătura roditoare ar deveni mai sêracă, în loc să se îmbunătățească.

Când cu gunoarea pămîntului, când spargem țelina sau miriștea, arătura de asemenea nu se face adâncă, pentru-că gunoiul, miriștea și rădăcinile plantelor putrezesc mai ușor, fiind acoperite cu mai puțin pămînt și aflîndu-se astfel dea-dreptul în atingere cu aerul.

Aratul mai afund al locurilor, cari pîn'aci au avut numai o pătură subțire de pămînt mai bun la suprafață, nu se face de-odată, ci treptat. Astfel că, după-ce în acest an am arat ceva mai adânc ca de obicei, a doua arătură mai adâncă se nu urmeze pînă cel puțin 2—3 ani, ca în acest timp pămîntul mort, scormonit acum dintăiu, prin lucrare, amestecare și gunoie să aibă timp a se îmbunătăți pe deplin. Și chiar și atunci plugul se nu se lase mai afund decât cu 2—3 cm., ca astfel pe încetul să ajungem la pătura roditoare dorită.

Arăturile adânci se fac dela 18—24 cm., cele de rînd de 18 cm., ear' cele numai pe deasupra de 10 cm. afunde.

Lățimea brezdei se borivește după afunzimea arătorei: la arăturile mai puțin afunde brezdele are să fie mai înguste, la cele mai afunde brezdele au să fie mai late.

Nimenui nu-i venise în gînd să dea o mână de ajutor, să alerge după o doniță de apă. Toată întîmplarea asta părea o uneltire drăcească, și unii par'că se așteptau acum să vază pe necuratul eșind din mijlocul flăcărilor rînjindu-se la dinșii.

Când toată căruța nu mai fu de cât o grămadă de cenușe și cărbuni aprinși, două lacrimi mari picurară încet din ochii nenorocitului inventator, rostogolindu-se peste fața-i ca de ceară... Apoi zîmbetul de odinioară îi crispă ear' colțul buzelor învinețite...

Oamenii îl chemară pe nume, îl tîrîră după dinșii, el se lăsa tîrît, ca în vis, cu același zîmbet, cu ochii sticloși și fără vorbă.

A doua zi l'au dus la casa de nebuni.

*

Și cu toate acestea, de câte-ori îmi aduc aminte de această întîmplare, nu mă pot opri să nu-mi zic că, cine știe? poate o mare descoperire s'a îngropat cu acest ciudat om, despre care pînă în ziua de azi oamenii din Poiana au rêmăas cu credința că era cu dracu.

IOAN GORUN.

Tare priincioasă e arătura dealului sau în curmeziș; de aceea, dacă se poate, una din arăturile, ce se dau unui loc în același an, de pildă dacă

arăm odată acuma ori mai în toamnă de ogor și odată în primăvară, sau măcar la mai mulți ani, una din arături să fie deacurmezișul. Cu chipul acesta

nu rămân de loc greși și spinări, pământul se măruntțește și amestecă mai bine, buruienile se smulg și nimicesc, ear' roadele sunt mai bogate. Plugarul.

După comasare.

Eșite		Tinerea		vacilor.		Întrate	
Datul	Obiectul	cor.	b.	Datul	Obiectul	cor.	b.
	7% amortisarea capitalului de 520 cor. băgat în 4 capete de vaci à 2.5 măji m. greutate*)	36	40	3 IV 1900	290 măji m. gunoiu à 20 bani	58	—
	7% amortisarea 1/3 a capitalului de 1200 cor. investit în clădirile economice repartisată asupra vitelor peste tot, de unde pentru 1/3	14	—	7 V 16	Dela vaca Nr. 1 un vițel de 3 luni înțercat	32	—
	Sare, medicamente, unelte de grajd	6	—	VII	" " Nr. 2 " " " " " "	40	—
	20% amortisarea capitalului de 300 cor. investit în unelte agricole: car, plug, grapă etc.	60	—	VIII	" " Nr. 3 " " " " " "	40	—
	3/4 la întreținerea servitorului: leafă în bani, mâncare, sau tain de bucate	180	—		" " Nr. 4 o vițea " " " " înțercată	30	—
	243 zile, nutrețul zilnic la 4 vaci:				Mulsori de probă:		
	30 k. sfeclă, laolaltă 72.90 m. m. à 80 b. m.	58	32	I	Nr. 1 1 lit. Nr. 3 1 lit. } 9X31=279 l. à 10 b.	27	90
	12 » fân » 29 » » à 3.20 cor.	92	80	II	" 2 3 " " 4 4 " } 8X30=240 l. à 10 b.	24	—
	5 » pae de nutreț 12 » » à 1.20 cor.	14	40	III	" 1 " " " 3 " } 5X31=170 l. à 12	20	46
	2 » tărițe, bob 5 » » à 8.— cor.	40	—	IV	" 2 2 " " 4 3 " } 8X31=248 l. à 12 b.	29	76
	122 zile, nutrețul pe zi:			V	" 1 5 " " 3 4 " } 11X28=308 l. à 12 b.	36	96
	100 k. nutreț verde laolaltă 25 măji m. preț de fân à 3.20 cor.	80	—	VI	" 1 4 " " 3 4 " } 8X30=240 l. à 10 b.	24	—
	6 k. fân 7 măji à 3.20 cor.	22	—	VII	" 2 4 " " 4 5 " } 17X31=542 l. à 10	54	26
	8 » pae 9.5 » à 1.20 cor.	11	40	VIII	" 1 3 " " 3 3 " } 15X30=465 l. à 10 b.	46	50
	2 » tărițe, bob 2.5 măji à . 8.— cor.	20	—	IX	" 2 4 " " 4 5 " } 14X31=436 l. à 10 b.	43	60
	Pae de așternut peste an 30 măji à 80 b.	24	—	X	" 1 2 " " 3 3 " } 13X31=403 l. à 10 b.	40	30
				XI	" 1 1 " " 3 2 " } 10X30=300 l. à 10 b.	30	—
					" 2 3 " " 4 4 " }		
					200 jum. de zile la plug, cărat și altele	300	—
					Suma intratelor .	908	45
					Suma eșitelor .	659	32
					Venit net .	249	13

Pe forma aceasta vei deschide în cartea de evidență loc de însemnări pentru ținerea vitelor, puse la îngrășare, a vițelilor, a porcilor ș. a., și pentru fiecare plantă îndeosebi cultivată în rânduirea de 4—6 câmpuri. Așa apoi cartea de evidență îți va arăta pururea cum stai și cum mergi în lucrările economice; cari vite sporesc mai bine în grăsime, cari în lapte, cari în producerea de viței mai de preț; ce fel de culturi de plante și pe care loc anume isbutesc mai bine.

Și cumcă e de neprețuit folos să le știi acestea și să le cumpenești cu bună chipzueală nu mai încape vorbă.

ISIDOR BLAGA

Moș Ilie.

— Povestea ursului —

Mândră e iarba aici sub mână; și când îi iarba atât de mândră, Doamne, ce culcuș moale și îmbalsamat își află omul în ea.

— Moș Ilie, hai să stăm jos, coala la umbră, și povestește-mi dumneata frumos nunta cea vestită, când a fost iepurile mire și ursul mare jucăuș.

— Bucuros, răspuse pietrarul.

Ne întindem amândoi alături pe iarbă, la umbra mânăului; de-asupra noastră nu se clatină o creangă, o frunză nu tremură; copacul, pe semne, stă gata și el să asculte povestea.

Moșneagul, dirigându-și glasul, începe:

— Asta se vorbește azi, dar' a fost de demult, tare de demult, pe când nu prea erau oameni mulți, ci numai codri și fiară de tot felul.

S'a găsit dară pe acele vremi, o cetate de smei, și în cetatea lor nu-i slugea nimeni altul, afară de o babă bătrână: Haralina.

Zice într-o zi Haralina: de ce voi, smeiilor, nu vă slugiți și cu lei, și cu urși, și cu iepuri mici și fricoși, că ei v'ar putea fi și bucătari și logofeți?

— D'apoi ei n'au să poată vorbi cu noi...

— Las' că-i învăț eu, că doară v'am deprins vorba voastră, și o știu și eu pe a lor.

S'au împrăștiat atunci smeiii prin codri, și au prins a aduna câtă fiară și sălbătăciune toată: jivini mici și mari, fiară, tari și mai slabe.

Zic smeiii: du-te, Haralină, de-ți alege fiarele, pe care socoți că o să le poți învăța tu ca să vorbească, și să ne slugească.

Haralina s'a dus și a ales dintre dinsele numai pe leu, pe tigrul, pe urs, pe vulpe și pe iepure; la celelalte le-a dat drumul.

Pe urmă a prins baba să învețe pe fiecare fiară slujba ei; dar' ele nu puteau să stee nesmintit la slujbă, că se duceau prin codri, pe la femeile lor: și tocmai când le căutai, atunci nu le găseai.

Au făcut dar' smeiii, pentru fiarele lor,

ca un fel de sat, ca să aibă fiecare casa ei și loc unde să-și ție hrana și puii, erau anume cinci cetăți: pentru leu una, pentru tigrul a doua, pentru urs a treia, pentru iepure a patra, pentru vulpe a cincea.

Atunci și-au adus fiarele femeile, și i-s'a rânduie la fiecare slujba. Vulpea a fost pofțită de toți să le fie bucătăriță, ear' pe iepure l'au pus la tăiat de lemne, la făcut focul, la luare de aminte prin toată cetatea, așa că întru puțintel somn își petrecea vremea lui.

De multe griji a uitat iepurele să-și iee soție; de aceea a cerut și el să-l îngăduie cu slujba, până și-o găsi păreche.

Vulpea zice: să-ți dau eu o femeie, că eată eu am patru pui, și încă mă simt grea.

Iepurile atunci bucuros s'a împărechiat cu fata vulpei. S'au împărechiat ei; dar' trebuie să tacă și nunta.

Cu o săptămână înainte au vestit ei nunta asta la jivinele de tot felul, și au pofțit tot soiul de fiară, în cetatea mândră și vestită a smeiilor. Leul cunună.

POMĂRIT

Trecerea poamelor.

Am stăruit și mai stăruim mereu, ca oamenii nostri cari se îndeletnicesc cu economia, să facă un loc de frunte în economia lor, cultivării *poamelor*. Asta pentru multe-multe cuvinte. În poame ai o hrană bună și sănătoasă pentru toți ai casei, din poame poți pregăti un minunat vin de poame, isgonind din casă celelalte beuturi spirituoase stricate și stricacioase; în sfârșit pentru-că *din poame poți face parale frumoase!*

Lucrul acesta din urmă ni-l arată și următoarea faptă dovedită de statistica mai nouă.

Luând în privire un singur oraș mare anume *Berlinul*, s'a găsit că singur pentru trebuințele acestui oraș, se vând pe an 5—6000 vagoane de poame aduse adesea din mari depărtări, (căci acolo sunt rari). Se vând anume foarte multe pere, mere, struguri, persece, prune etc., aduse aproape toate din *Austro-Ungaria* (adecă și de pe la noi), din Italia și Franca. Zeci și sute de negustori se deprind în aceste țeri numai cu strângerea de poame bune, alese, și cu trimiterea lor la orașe ca *Berlinul*, care mistue multe, fără să aibă grădini proprii în cari se producă cât mistue. Și toți fac averi chiar numai din aceasta rolă mijlocitoare, de a lua dela Stan și Bran și a trimite lui... Berlin, Viena, Londra etc. În Berlin

În ziua de nuntă s'au adunat felurite sălbătaciuni: unele poftite în cuget curat, altele chemate la petrecere numai așa ca înșelăciune.

Care din ele au fost de-a sta la nuntă, au stat până la sfârșit; care nu au fost de-a sta, au fost prinse și mâncate de ceilalți nuntași.

Cunună el leul pe iepure și pe vulpe, dar' nu știe nimenea obiceiul cum se petrece la nuntă.

Au auzit ei că nuntași joacă.

Se întreabă unii pe alții: oare cum joacă ei?

— Beau vin, se îmbată, și prind a sări...

— Da noi ce să bem?

— În colțul cetății pasc cerbi, și sunt mulțime de țapi și boi sălbateci. Prindeți-i și voi, — zice leul, — și beți sânge cald.

Atunci au năvălit nuntași asupra lor, și le-au beut sângele.

A zis nunul cel mare acum, dacă este nuntă să jucăm. Mă, tigrule, începe tu, că tu ești mai voinic.

A prins tigrul a juca; dar' el, cel foarte

este un prăvălier mijlocitor mare, cu numele *Eduard Weinhagen*, care singur el face tânguri de 2 și 3 milioane pe an. Și se se ție minte că poamele din țeri depărtate, ca de pe aici chiar, până ajung la mâna lui *Weinhagen*, trec prin încă două ori și trei rânduri de mijlocitori mai mici, cari tot dobândesc sume frumoase la ele. Dacă acum noi înșine ne-am lua osteneala a ne prăsi pomi mulți și aleși și am învăța cum se le culegem poamele cu grijă ca să se păstreze bine și cum se le pachetezi ca să ajungă cu bine la locul de trimitere, și ne-am pune în legătură *nemijlocită* cu firme mari din orașe mari, acele firme ne-ar da bucurosi nouă de-adreptul prețul pe care și așa îl dă la mijlocitorii sei de multe trepte, și atunci prețul pe care noi îl căpătăm din a doua, chiar a patra mână, pe poame, ni-ar veni în buzunar chiar îndoit, ori mai bine din mâna întâi.

Și ce ne-ar trebui pentru asta? Poame multe și alese și întovărășirea mai multora dintr'un sat s'au mai multe sate laolaltă, pentru trimiterea lor de-adreptul. Firme mari cumpărătoare s'ar afla destule și pe aproape și pe departe.

Guvernele țărilor fac și ele tot felul de înlesniri, pentru-că oamenii să poată face în această privință spor bun; lesnesc dusul pe căile ferate, pun la îndemână vagoane anume pentru pachetat poame, ear' ca să se nu se sdrobească prin cele multe isbiri pe la stații, leagă vagoanele cu poame la

voinic sărea fără de cumpăt. Fiarele, care erau mai mici și mai slabe se temeau: gândeau că poate el este mânios.

Atunci a zis leul, nunul cel mare: în tine este puterea, tigrule, dar' prea ieși din pas.

A poftit el apoi pe una din vulpi.

Vulpea a prins a sări și a se învîrți roată împrejur; se învîrtea hojma numai într-o parte, până-ce a căzut jos amețită.

Leul a prins puțintel a ride, că fiara cu putere mare face lucruri frumoase, și cea cu putere mai mică face un lucru prost.

— Nu te mai învîrți, tu vulpe, — zise leul, — poate tu ești turbată.

S'a dat vulpea la o parte.

Leul a chemat atunci pe urs.

Ursul a venit, și-a prins femeia lui pe două picioare, și a început a juca; nu juca el tocmai așa frumos cum joacă lumea pe la sate, dar' nici de contenit din picioare nu mai contenea.

De atâta joc s'a ridicat un nor mare, cu trăsnet și cu fulger, de au rupt-o la tugă fiarele spăriate, și au umplut lumea de spaimă.

trenurile accelerate (repezi). Cel puțin guvernul României așa a hotărît să facă, pentru a îmbărbăta poporul la cultivarea de poame și a-l încununa cu bine trimiterele în afară. La noi încă se fac ușurări frumoase.

Să le ținem acestea înaintea ochilor și să ne străduim, spre binele nostru propriu, a face și noi tot ce putem pentru a ne ridica bunăstarea materială.

m.

CE E NOU ÎN LUMEA MARE?

— De pe teatru luptelor din *Transvaal* sosesc earăși știri însemnate.

În timpul din urmă *Burii* au și făcut mari și dureroase surprinderi Englezilor. Acum în urmă *Roberts* telegrafează din *Pretoria*, că generalul englez *Little* a dat la *Lindley* peste niște comande bure, cari sub conducerea lui *Dewet* au spart cercul de împresurare al trupelor lui *Hunter* și voiau să atace pozițiile adversare. Englezii lăsându-se în luptă cu *Burii*, s'a desfășurat o *bătălie violentă din ambele părți, care a durat întreaga zi*, *Burii* în urmă s'au retras.

Mari lupte se dau între *Buri* și *Englezii* la *Middleburg*. Mareșalul *Roberts* a năvălit *Sambătă* cu forțe însemnate contra *Middleburg-ului* și o mare luptă s'a încins îndată între cei doi inimi.

Telegrama londoneză spune, că președintele *Krüger* se află în mijlocul burgherilor sei la *Middleburg* îndemnându-i și îmbărbătându-i se lupte până la fine.

Cine știe, ce minuni ne mai arată încă acest războiul..

„*Intregi și sănătoși*”. Cuvintele acestea se găsesc în telegrama guvernului *Yuancikay*

Nu a rămas pe loc de cât ursul, căzut jos de osteneala cea mare a jocului.

Cum stătea ursul la pământ, dă de el un țigan:

— Mă ce ești tu?

— Eu sunt urs.

— Și ce știi tu?

— Știu juca.

— Știi tu juca? Ia să vedem mă.

Și numai ce strigă odată țiganul: tial mă *Gavrile*.

Ursul se ridică pe două picioare, și țiganul îi sprijină băta în piept — ursul se prinse de băta, și începe a frământa din picioare, — și țiganul îi tot cântă: tinta, tinta!

O băta dacă i-a mai dat țiganul, ursul mornăind a jucat fără greș, a jucat întocmai cum joacă ciobanul după fluer.

Țiganului i-a plăcut jocul ursului, și de atunci au pornit amândoi în lume după câștig.

Din ziua aceea și până azi se chinuște țiganul cu ursul și ursul cu țiganul.

R. Stavri.

datată în 20 l. c. în care se comunică din Cifu biuroului „Havas“ din Paris, că a primit din Peking știrea, că *toți ambasadorii europeni despre care s'a scris că au fost uciși, afară de Ketteler, sunt întregi și sănătoși*, ear' autoritățile chineze au luat măsuri pentru apărarea și liberarea lor.

O telegramă, ce a trimis-o la Washington directorul poștelor și telegrafului din Peking, Șeng, spunea de-aseenea, că în 18 Iulie străinii din Peking erau *neatinși*. Șeng adaugă, că *răscolății se luptă între sine și seucid unii pe alții*.

Că într'adevăr este așa, ori nu, se va confirma încurând. De-ocamdată lumea respiră mai ușor în urma acestor știri.

Guvernul chinez, care se vede, că tot mai are putere, a început să oblescă drumul tratărilor între China și marile puteri. Ziarele parisiene „Temps“ și „Jurnal des Debats“ anunță, că împăratul chinez a adresat o telegramă împăratului Wilhelm, în care își exprimă părerea de rău asupra uciderii ambasadorului Ketteler și promite pedepsirea ucigașilor și exprimă speranța, că raporturile germano-chineze nu vor suferi în urma stărilor actuale. Să pare că e dorită pacea la curtea chineză.

Incolo în țară însă, războiul între Chi-nezi și armatele europene, indeosebi între ei și Ruși, e crâncen, și cu sutele cad dintr'o parte și dintr'alta.

Din Petersburg se vestește, că *guvernul rusesc a hotărât să dărîme până la pământ rezidența împărătească din Peking, dacă ambasadorul rusesc va fi fost ucis*.

ȘTIRI DE TOT FELUL

Timpul incepu săptămâna asta cu bine o zi, apoi de Marți Mercuri încoace ploii îndesate, deși scurte.

Politia din Hunedoara a pedepsit la 20 Iulie n. pe 8 Români, bărbați și juni, pentru purtarea tricoului românesc. Când cu excursiunea tinerilor universitari, a d-șoarelor Piso și Pop și dlui și dnei Hosszu, mai mulți au purtat mici cocarde tricolor, pentru care au fost pedepsiți.

Dnii Constantin Dima din Hunedoara la 15 zile arest și 200 coroane în bani; dl Franc. Hosszu-Longin, Alex. Dima și Ioan Scurtu la câte 10 zile închisoare și 100 cor. în bani; Daniil Bicsa, Nic. Popescu, Albert Șuster. și Nic. Macrea, la câte 5 zile arest și 50 cor. în bani.

Sentața a fost apelată de Dr. Aurel Vlad (Hațeg) ca apărător al acușărilor.

Abrudul a avut Duminecă și Luni zile de mari sărbări. Societatea de teatru și-a ținut acolo adunarea. Apoi Comitetul Societății a fost primit dela Zlatna începând, în chip neașteptat de frumos, cu banderii, cu treasuri, cu prânzuri, cu alai. Ședințe festive. Banchet însușefit. Concert splendid. Și s'au adunat pentru fond 4300 coroane, deci mai mult ca ori-unde aiurea.

Munții Apuseni s'au arătat și de astădată mai presus de toate Români până în creerii lor și cu inimi calde și cu mâni mai darnice ca ori-ce alte părți, zvrînd cu abundență din prisosul lor pe altarul culturii naționale! Onoare lor!

Brevet pentru decorația „Serviciul credincios“ cl. I. în aur. Compatriotul nostru Dl Augustin Berian, șef de regie la Domeniul Coroanei Borca (România) a primit zilele trecute decorația de mai sus. Trimitem călduroase felicitări!

Vite de model. Ministeriul de agricultură al României stăruiește în chip laudabil pentru ridicarea preceperii poporului din țeară la creșterea vitelor. După-ce a aranjat multe economii de model (ferme) în țeară, acum mai nou studiază și va îndeplini un lucru nou: la economia de model din Studina să crească pentru viitor *boi de muncă de model*, la cea din Laza *vaci pentru lapte și fabricare de brânzături*, și tot la cea din Studina să se crească și *rimători* (porci) de model.

Animalele vor fi astfel întreținute, ca să easă din ele cele mai frumoase esemplare de vite, și să se arate economilor *cum* anume să pot ținea mai pe ușor, pentru a da aceste sfirșituri.

Peste tot locul vitele sunt prețuite mult, și tot mai mult.

Desamăgiri în România? „Gazeta Nouă“ din Craiova scrie la 22 Iulie n:

„Deși toată lumea își făcea mari iluzii asupra recoltei anului acestuia, rezultatele reale nu sunt tocmai la fel cu cele dorite. În Oltenia, și mai cu seamă în județul Dolj, grâul nu a dat roadele așteptate.

Pe multe locuri nu s'a putut obține nici-o chilă de grâu la pogon.

Cu toate acestea, nici prețurile nu se urcă. La bursa din Paris se observă o mare scădere. Importanța acestei scăderi e cu atât mai mare, cu cât târgul Parisului regulează actualmente situația tuturor piețelor europene. Astfel Berlinul și Budapesta sunt în scădere zilnică, ear' Londra, Liverpool și Anvers nu dau nici semne de animație, cererea tuturor cerealelor fiind cu totul suspendată.

În asemenea împrejurări defavorabile și cu deprecierea generală și zilnică a cursurilor în străinătate, situația piețelor noastre se înrutățește din zi în zi. În ceea-ce privește grâul nou, transacțiunile pentru consumația ocală sunt astăzi mai calme; brutarii căutând a se tolosi de numeroasele oferte ale cultivatorilor și de absența cumpărătorilor pentru export, reduc din ce în ce prețurile.

De altfel și calitatea grâului a suferit mult din ploile săptămânei trecute, perzând și din culoare și din greutate, așa că probele cari sosesc actualmente în piață sunt toate umede și neconvenind pentru export.

Pentru calități mai bune și mai bine condiționate nu se oferă mai mult de 70—71 lei chila de 7 hectolitre“.

Fidanțare. Dl Nicolae Voina, învățător în Vaidei și-a încredințat de fiitoare soție pe d-șoara Aurelia Tilicea tot de acolo. Dorim fericire.

O înflorătoare crimă. O sinucidere precedată de o crimă din cele mai înflorătoare s'a întâmplat zilele acestea în capitala României.

Ioan Vasilescu, care trăia de multă vreme într'o fericire complectă cu soția sa Alexandrina, s'a văzut de-odată părăsit de dînsa, înlocuindu-l cu un aprod dela tribunal. Inzadar căuta fericitul de odinioară, să afle urmele nevestei sale, dar' ori-ce cercetare era aproape zadarnică. În cele din urmă află locul celor îndrăgostiți. Deși a fost înșelat de dînsa, totuși el nu încetă a o iubi, așa că în focul iubirii sale, el s'a dus la noua-i locuință și după multe stăruiri o făcu să revie la sentimentele de dinainte, și s'a-i fagăduiască că-i va rămânea credincioasă.

Cu toată iubirea ce o avea pentru dînsa, gânduri negre însă îi străbăteau prin minte, pe care le făcea să dispară cu încetul. După-ce adormi soția lui și copilul, căci avea și un copil, Ioan Vasilescu nu putu să doarmă liniștit, gândindu-se la cele ce-i s'a întâmplat. El s'a sculă deci pe furiș și luând un revolver se apropie de patul soției sale, descărcându-i un foc în piept. Nefericita femeie nu zise nici cărc. Terminând aceasta, el s'a îndreaptă spre locul unde durmea copilul, descărcând într'insul al doilea foc. Lăsându-l mort pe loc, al treilea foc îl descărcă într'insul, dar' nu muri îndată; pentru a-și curma repede zilele, el luă un briciu și își tăie gâtul. În urma unei agonii desperată, care ținu 2 ore, abia își dete sufletul.

Această înflorătoare dramă a mișcat întreagă capitala.

Nouă mină de granit în comitatul Aradului. În hotarul comunei Halmégel și în depărtare de 4 $\frac{1}{2}$ kilometri dela gara căii ferate Halmagiu, s'a dat de urma unei bogate mine de granit cu un teritor de 15 kilometri. Mina e bogată și în alte metale și e în posesia unei bănci din străinătate. Făcându-se cercetare s'a constatat, că granitul noii mine e de cea mai bună și fină calitate.

Cununie. Dl Iuliu Crișan și d-șoara Maria Tâmpănar anunță cununia lor, care se va celebra Joi, 20 Iulie v. a. c., la 4 ore p. m. în biserica cea mare din Seliște. Felicităm.

Ploaie de gândaci. În București s'a repetat zilele astea aceeași vedenie ca și în anul trecut și tot cam în același timp, anume: O ploaie de gândaci a început să cadă, surprinzând lumea care se afla prin grădini și pe strade. Spaima a fost foarte mare printre trecători, vazându-se de-odată acoperiți de aceste insecte.

Alexandru Regele Sârbiei se însoară, aceasta e vestea de senzație. Ia nevastă pe veduva unui fost inginer. Știrea s'ar părea

numai faimă, cu atât mai virtos, că acum nu mai e în combinație cum au fost în atâtea rânduri, vre-o princesă, ci o simplă Sârboaică din țeara lui. Știrea însă e adevărată; se vede și din proclamația regelui, prin care face cunoscut poporului, că în 21 Iulie s'a fidațat cu Draga Masin, fosta damă de curte a Nataliei (mama lui). A făcut cunoștință cu ea în Biaritz la regina mamă Natalia, care însași a pus la cale această căsătorie, provocând prin ea mare nemulțumire în întreaga Sârbia. Guvern și popor, chiar și Milan e supărat grozav. După logodnă regele a trimis la casa miresei o companie de gardă, să o păzească, fiindcă se lățise vestea că are să fie furată și ascunsă, ca să nu se poată face cununia. Ministrul, dignitarii de curte, prietenii casei Obrenovici își dau toate silințele să împedecă căsătoria.

Ministrul Nicolaevici când și-a pus numele pe proclamația în locul ministrului-president, a exclamat: »Maiestate, această căsătorie înseamnă sfârșitul Obrenovicilor!« Secretarul, când a copiat proclamația a zis următoarele: »Acesta e cel din urmă act făcut de mine în serviciul regelui.«

Milan, tatăl lui Alexandru, care petrece la Carlsbad, a trimis fiului său telegrama următoare: »Ca tată regret pasul ce l-ai făcut, ca comandantul armatei active prin aceasta imi dau demisia«. Regele a primit abdicarea. Asemenea cabinetul Georgevici a dimisionat.

În străinătate încă a făcut mare senzație căsătoria asta.

De altcum mireasa e de statură impunătoare, raritate de frumusețe, e de 39 ani, descendentă din o veche familie boierească a Sârbiei, nepoată de tată a boierului Ljunevitza, care alături cu Miloș Obrenovici a lucrat la întemeierea Sârbiei moderne. Regele e de 25 ani.

California și fructele. California e o adevărată grădină colosală, căci pometurile se întind pe 130.000 de hectare, ear' podgoriile de 57.000 și aduc poporului bogăție ca nicăiri aiurea. Fructele din California sunt foarte căutate în Statele-Unite și fac concurență chiar celor mai bune fructe franceze.

Pekingul. Așezarea Pekingului e minunată aleasă pentru a ține în frâu câmpia întinsă, unde sunt concentrați cei mai mulți locuitori ai Chinei, alcătuind 9 provincii. Celelalte 9 provincii sunt în partea muntoasă, despărțite unele de altele prin munți și legate prin trecători înguste numai cu întinsa câmpie. Așadar' răscoalele în provincii rămân prin natura lucrurilor izolate și cele din câmpie se întind în toate cele 9 provincii. De aci se vede că răscoala boxerilor trebuie să cuprindă toată câmpia. Pekingul e așezat la Nord în fundul unui triunghi cu baza spre mare și aproape de poalele podișului nordic, cari se întind dela răsărit spre apus pe la Nord de Peking.

Orașul e încunjurat de ziduri groase de câte 11 metri și lungi de 24 de kilometri. Orașul tăărăsc, înlăuntrul căruia e palatul roș sau sfânt al împăratului, încunjurat cu șanțuri și ziduri puternice. Înlăuntrul orașului tăărăsc sunt moschee, biserici și temple. Orașul chinezesc e lipit de cel tăărăsc cu care comunică prin trei porți. În orașul chinezesc e templul Agriculturii și al Cerului.

Palatele ambasadelor erau în orașul tăărăsc. Ciudat e că Pekingul se ridică din șes fără a fi prevestit prin tirgușoare sau mahalale întinse; abia aproape de porți sunt niște mahalale neînsemnate.

Alergători chinezi. În China vestile le duc alergători de meserie, tot aceștia duc scrisori și pachete mici postale. Se știe că China are totuși un sistem de postă foarte bine făcut și foarte sigur. Tot prin acești postași se trimit și bani, căci statul despăgubește complet la cas de pierdere. În China sunt asemenea servicii de postă pretutindenea în orașe. Fiecare postăș poartă în spate o greutate, care une-ori chiar trece de 40 de kilogr., și, încărcăți cu asemenea povară, trebuie să meargă repede, căci timpul hotărât e scurt. La sfârșitul stației sale postășul dă, cu oareșicari regulile pachetele altuia și așa mai departe; la rindul său ia de acolo alt pachet și îl aduce la locul său de plecare. Repaosul ține cât timp e de nevoie pentru a desface sarcina și a împărți pachetele. Expediția se face neîntrerupt zi și noapte, fie vremea bună, fie rea. Slujba e foarte grea și postășii se întăresc îndeosebi pentru această slujbă atât înainte de a intra în slujbă cât și în vremea ei. De obicei Chinezii nu umblă noaptea, căci se tem de duhuri rele; postășul însă nu știe ce vrea să însemne frica de duhuri ori de hoți și umblă zi și noapte. La concurs postășii trebuie să dovedească prin fapt că sunt dibaci alergând printre niște saci de năsip atârnați de o prăjină și prin funii și cari se hlobănează cu iuțală. Dacă ar fi lovit de vre-unul din saci, cade dela examen.

Prețul bucatelor.

Piața din Deva.

— la 21 Iulie 1900. —

Grâu frumos, ferd. de 30 l. cu . 1:40—60 cr.
Ovės, ferdela de 30 litre cu . . . 60—70 cr.
Cucuruz, ferdela de 30 litre cu . 1:30—40 cr.
Fasolea, ferdela de 30 litre cu . 1:50—80 cr.
Cartofi (grumpene) noue ferdela cu 70—80 cr.
Carne de vită, 1 kilogram cu . . . —40 cr.
» » porc, » » cu . . . —48 cr.
Ouă, 6 cu 10 cr.
Pui de găină părechea cu . . . 50—60 cr.

Piața din Brad.

— la 19 Iulie ts. n.1900. —

Grâu frumos, fer. de 30 lit. . fl. 1:70
Ovės, ferdela de 30 litre cu . . fl. —08
Cucuruz, ferdela de 30 litre . . fl. 1:04
Fasolea, ferdela » » » . . fl. —80
Cartofi (grumpile) fer. de 30 l. . fl. 1—
Carne de vită 1 kl. fl. —40
» » porc 1 kl. fl. —50
Slănină proaspătă 1 kl. cu . . fl. —70
Slănină svântată 1 kilogram cu . fl. —70
Brânza nouă 1 kl. fl. —70
Ouă, 6 cu fl. —10
Pui de găină părechea cu . . fl. 45:70
Pui mari de gâscă părechea cu . fl. 1:20
Pui mari de rață părechea cu . fl. —80

Mulțumită publică.

La concertul împreunat cu producțiune teatrală și cu joc, arangiat de tinerimea română din Hunedoara la 10/23 April a. c., au binevoit a contribui următorii domni:

Petru Moisiu 5 fl., Nico'ae Dima 1 fl. 70 cr., N. N. 1 fl. 70 cr., George Oprea 1 fl.

50 cr., Keller Nándor 1 fl. 50 cr., Alexandru Dima a Evuți 1 fl., Simeon Chirca 1 fl., Nicolae Stoichița 1 fl., George Dănilă 1 fl., v. d. Maria Muntean 1 fl., Nicolae Popescu 1 fl., Nicolae Rimbaș jun. 1 fl., Daniil Bicsa 1 fl., Titu Turdășan 1 fl., Nicolae Macrea 1 fl., Ianș; Vlad 1 fl., Kovátsik Simon 1 fl., Constantin Dima 1 fl., Nicolae Alic 1 fl., George Burzian 90 cr., George Miloș 80 cr., Hacker Márton 80 cr., Avram Rădoița 70 cr., Junga István 60 cr., Bikfalvi Árpád, Rozenzweig Jakab, Petru Muntean, Krisztian Rudolf, Nițiu Dima, Alexandru Florea, Alexandru Dima sen., Guti László, Alexandru Dima jun., Ladislau Pop, Albert Schuster, Teofil Păcurar, Málkin Mihály, Daniil Mușă și Logel Mátyás toți câte 50 cr., Cseh József jun., Zsilinsky András, Nicolae Albu, Albu Florea, Nicolae Rimbaș sen. toți câte 40 cr., Ioan Muntean și Holéczi N. câte 20 cr.

Primească acești marinișoși contribuitori și pe calea aceasta cea mai călduroasă mulțumită din partea comitetului arangiator.

În ce privește venitul material, Vă prezentăm următoarea dare de seamă:

Venit brut fl. 160:60

Spese 96:83

Venit curat fl. 63:77

Suma aceasta s'a și administrat, la timpul seu, epitropiei bisericii gr.-or. din loc, în favorul căreia se arangiasă petrecerea.

Comitetul arangiator.

Comitetul de redacție:

Președinte: *Dr. Ioan Mihu.*

Membrii: *Dr. St. Erdelyi, Ioan Mihu, Daniil David și Constantin Baicu.*

Proprietar - editor: **IOAN MIHAIU**

Redactor respons.: **IOAN MOȚA**

AVIS!

Având de mai mulți ani copii, cari cercetează școalele din Orăștie, în quartir și cost, avizez pe această cale pe on. părinți că pentru anul viitor școlar pot afla la subscrișul doi sau trei băeți cost și quartir în condițiuni convenabile.

Despre îngrijire și menagiu solid garantez.

Orăștie, la 10 Iulie 1900.

Albert Riebel,
negustor

2-4

vis-à-vis de școala română.

Un învățăcel

care a absolvat cel puțin două clase gimnasiale, se primește îndată în prăvălia de mărfuri curente și manufactură a subscrișului.

George Baciu,

Orăștie (Szászváros).

2-3

Scânduri și lemne de zidiri!

Cel mai bogat deposit de **scânduri**, precum și de **lemne de tot felul trebuincioase la zidiri**, cum sunt grinzi, tâlpi, câpriori etc. este în Orăștie, și Deva depositul subscrisului.

Arangeat de nou, și provăzut cu bogat material, garantat de calitatea cea mai bună, îmbiiu onorațiilor cumpărători material bun, *cu cele mai ieftine prețuri posibile!*

Cu toată stima

Ignatz Kotzander
în **Deva și Orăștie.**

(65) 7-10

➡ In Orăștie pe drumul țerii la intrarea în oraș
dinspre stație! ➡

Banca generală de asigurare
„TRANSILVANIA“
intemeiată la anul 1868
In Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),
asigură în cele mai avantajoase condiții:

➡ **contra pericolului de foc și exploziune** ➡
edificii de ori-ce fel, locuințe și clădiri economice, magazine de mărfuri, mașine agricole, mobile, vestimente și rufe, caré și vite de tot soiul, produse de câmp și de recoită etc. etc.;

➡ **asupra vieții omului:** ➡
in toate combinațiunile conform tabelor sale foarte variate ca asigurări simple pe casul de moarte, asigurări cu termin, asigurări de copii, de zestre, rente viagere, asigurări cu plătitura de *două-ori* a capitalului, și cu polițe libere de premii etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală (sistem german).

Asigurări pe speșele de înmormântare cu solvire imediată.

Fonduri de rezervă și de garanție specială:

1.400.000 coroane,

plasate în scrisuri fonciare și în siguranțe pupulare.

Active cu finea anului 1899: **2 milioane 185 mii coroane.**

Stocul asigurărilor:

Valori asigurate contra incendiului:

64 milioane coroane.

Capitale asigurate asupra vieții:

9 milioane coroane.

Dela întemeiere institutul a solvit:

2,825.645 c. 62 b. pentru daune de foc și 2,498.042 c. 10 b. capitale asig. pe viață,
total: 5,323.687 coroane 72 bani.

Oferte și ori-ce informațiuni se primesc prin Direcțiune în Sibiu, la agenturile principale în Arad, Brașov și Timișoara, la agențele generale din Cluj și Budapesta, precum și la reprezentanții speciali în toate comunele mai mari

Prospecte și tipărituri gratuit și franco.

Direcțiunea în Sibiu,
str. Cisnădiei nr. 5, etajul I., curtea I.

2-10

In Orăștie la Gustav Zobel.

DAUERHAFT
GERUCHLOS

Christoph
fără
miros!

GELBRAUN
MAHAGONI.

SOFORT
TROCKNEND

LACK
ce se uscă
îndată!

GRAUFRIG
REIN.

DER ECHTE

Christoph-Lack

IST DER BESTE ANSTRICH FÜR FUSSBÖDEN.

In Orăștie la Gustav Zobel.

face cu puțință, ca odăile să fie folosite și în vremea vopsirii (cu lac), căci mirosul rău și uscarea înceată a vopselei cu oleu, aci e încunjiurată. Intrebuintarea e așa simplă că fiecare poate săvârși vopsirea. Podilele pot fi șterse cu cârpe ude și nu-și perd lustrul. Este:

Lac colorat de podile

galben-brun și mahagoni-brun, care copere podilele ca și vâp-seaua cu oleu, dar' are și strălucire. Bun pentru padimente nouă ca și vechi. Copere ori-ce peată, ori-ce vopsire veche etc. Și este:

Lac curat (fără culoare)

pentru padimente nouă și parchete, care dă numai lustru. Bun mai ales pentru parchete și padimente nouă unse deja cu vop-sea cu oleu. Nu copere figurile lemnului!

Pachete postale pentru câte 2 odăi mijlocii, cu 5 fl. 90 cr. Comande să fac, în orașe unde sunt deposite, la acestea. Pros-pecte se trimit franco. La cumpărări fiți atenți la firmă și marca fabricei, căci ca pe o fabricațiune existentă dela 1850, mulți o contrafac și falsifică, dând calitate rea și adesea necorăspun-zătoare scopului.

Fabrica de Lack-Christoph
Praga—Carolinenthal. 8-15 (48)

In Orăștie singur veritabil la **Gustav Zobel**

In Orăștie la Gustav Zobel.

„Minerva“

Institut Tipografic, ☆ ☆ ☆
☆ ☆ ☆ societate pe acții
in Orăștie.

Înființată în 1888.

In Orăștie la Gustav Zobel.

Se recomandă a executa următoarele: ♦ ♦ ♦

Opuri, Broșuri și Placate ♦ ♦ ♦

Bilete de logodnă și cununie ♦ ♦ ♦

Carte și epistole ♦ ♦ ♦

Couverte în toată mărimea ♦ ♦ ♦

Circulare și preț-curenturi ♦ ♦ ♦

Note, Bilete de vizită după plac și cerere ♦ ♦ ♦

Registre și impri-mate ♦ ♦ ♦ ♦

Anunțuri, Comp-turi și Adrese ♦ ♦ ♦ ♦

♦ ♦ Bilanțuri ♦ ♦ ♦ ♦

Comande
din afară ♦ ♦ ♦
♦ ♦ ♦ se efectueșc
repede.

Această tipografie este pro-văzută cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de li-tere din cele mai moderne, este pusă în pozițiune de a putea executa ori-ce comande prompt și cu acurateță.